

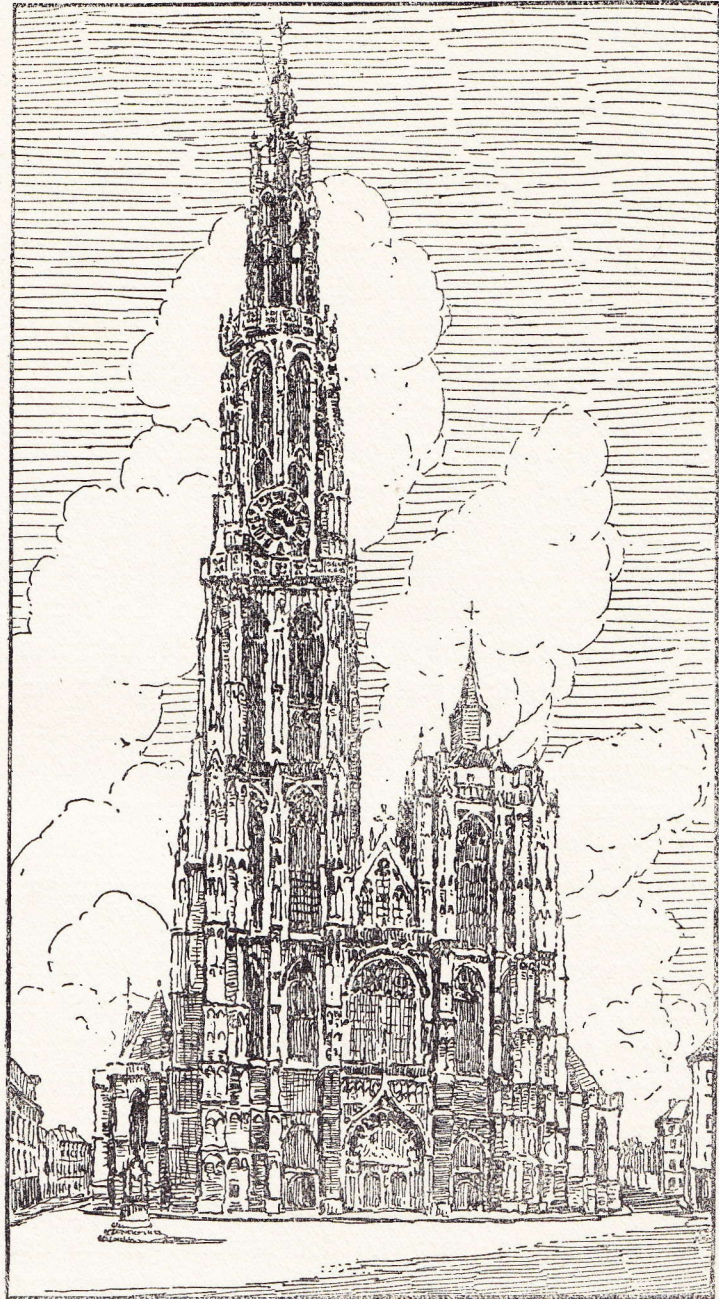
Een Antwerpsch Koopman.

BLOEI VAN ANTWERPEN IN DE 16e EEUW.

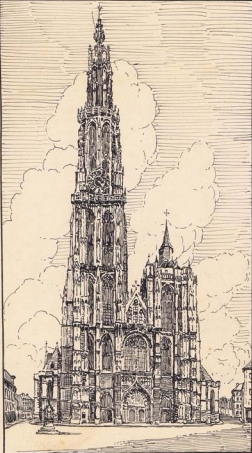
Zierikzee worstelde tegen rampen, Reimerswaal werd door 't water geteisterd, Brugge verviel van dag tot dag, maar aan de Schelde troonde Antwerpen als een vorstin. Antwerpen was de wereldhaven, de wereldmarkt. Aan de kaden meerden schepen van alle beschaafde landen, in straten en op pleinen hoorde men de meest verschillende talen, kooplieden werkten in donkere kantoortjes, achter kleine, in lood gevatte ruitjes, maar bouwden zich huizen als paleizen. Lang had Antwerpen geworsteld om dien rang te bereiken. Toen Gent en Brugge bloeiden, moest de Scheldestede alle mogelijke middelen aanwenden om zich recht te houden. De rechters straften de schuldigen op practische wijze en veroordeelden hen op eigen kosten een deel van den stadsmuur te bouwen. Dit was niet na-deelig. Jan de Rode werd in 1387 veroordeeld tot het optrekken van tien voet muur, omdat hij een man vermoord had. Een zekere Wolkenisse moest voor straf twee kanteelen bouwen.

Anderen kregen bevel een stuks muur te metselen, met de wachthuisjes ter plaatse, waar hun dit door de magistraten zou aangewezen worden.

Antwerpen was toenmaals een armoedig stedeke, van houten huizen, met riet bedekt, die bochtige, vuile straten vormden. Slechts in 1404 werd de Werf geplaveid. Maar op 't eind der 15e eeuw scheen nieuwe kracht de burgerij te bezielen. Een Onze Lieven Vrouwen beeldje, dat, naar de overlevering meldt, de Schelde was komen af-drijven, en in een kapel prijkte, lokte zooveel pelgrims, dat men dra het bedehuis moest vergrooten en eindelijk besloot een prachtige kerk te bouwen. En niet ver van den stroom verrees het overheer-lijk gebouw, de kathedraal, die nog steeds de bewondering van landgenooten en vreemdelingen wekt. Aan deze kerk is de herin-

O. L. Vrouwekerk te Antwerpen.

nering aan Matthias den Metser verbonden, wiens droevige levensloop wij elders verhaalden ¹⁾).

Antwerpen erfde Brugge's voorspoed; hoe, vertelden we uitvoerig hiervoren. Maximiliaan, die het aan de Bruggelingen niet vergeven kon, hem gevangen te hebben gezet, schonk Antwerpen langdurige jaarmarkten, welke hij bijzonder begunstigde. Driemaal 's jaars sloegen de kramers op 't Onze Lieve Vrouwen kerkhof hun tenten op, en uit alle landen stroomden kooplieden herwaarts, verzekerd door het magistraat beschermd te worden. Die jaarmarkten verbreidden de faam der Scheldestad. De Portugeezen zonden hun schepen met specerijen, de Oosterlingen hun vaartuigen met graan, hout en pelterijen, de Engelschen leverden hier de kostbare vachten, de grondstof voor de wollenijverheid, de Franschen en Spanjaarden vaten wijn, kortom, wat Europa voortbracht en de stoutste reizigers uit Indië haalden, kwam te Antwerpen op de markt. Alle natiën waren er vertegenwoordigd. De geniale Van Schoonbeke bouwde gansche wijken en voortdurend moest het magistraat de vestingen achteruit brengen. Uit de Schelde leidden talrijke vlieten, de toenmalige dokken binnenwaarts, en nog moesten de vaartuigen op de reede ankeren, hun beurt afwachgend om te laden of te lossen. Veel kooplieden van Antwerpen waren rijker dan vorsten. Zij ook waren koningen, ja, koningen van den handel, welke alles beheerschte, welvaart bracht, en ons land maakte tot de schitterendste parel in den kroon van Karel V, die in deze gouden eeuw over de Nederlanden regeerde.

Een dier machtige kooplieden heette Fugger, en hij had aan Karel V een millioen Carolus-gulden geleend.

Eens bezocht de keizer Antwerpen, dat zich bij die gelegenheid in de schitterendste feesttooi stak.

Reeds van 's morgens vroeg heerschte de grootste geestdrift in de schoon versierde straten.

---

1) Antwerpsche Verhalen, bij Lodewijk Opdebeeck.

Gewapende burgerij was den keizer tegemoet gereisd.

Ieder oogenblik verwachtte men den voornamen gast.

Overall verreezen zegebogen en eerepoorten, aan alle huizen waperden banieren. Bonte schilden riepen den vorst een hartelijk en welgemeend welkom toe. Vele gevels waren bedekt door kostbare tapijten. Fonteinën spotten rozewater, dat welriekende geuren verspreidde. Maagdekens strooiden groen en bloemen daar, waar de keizer rijden moest.

Eensklaps weerklonk geschut en verhief zich trompetgeschal. Carolus, het petekind van den keizer, de feestklok, luidde.

— De keizer, de keizer! vloog het van mond tot mond.

Daar verschenen herauten, gevolgd door de gilden met kleurige vlaggen en vaandels. Duizenden gewapende burgers vormden den vorst een lijfwacht. Hun sierlijke uitrusting, hun blinkende pieken verhoogden de schoonheid van het tafereel.

Ja, Antwerpen, de rijke stede, huldigde zijn vorst op grootsche wijze.

Maar een andere verassing nog dan de ontvangst op 't stadhuis, zooals alleen de Antwerpenaren dit doen konden, wachtte den vorst. Karel zou het huis van Fugger bezoeken en hier ook was ongehoorde weelde ten toon gespreid. De koopman verzocht den keizer om een kort gehoor en de beide vorsten, die van half Europa, en die van den handel, gingen alleen in een kamer, waar een sterk geurend kaneelvuur vlamde.

Fugger haalde 'skeizers schuldbekentenis voor den dag en sprak :

— Majesteit, de eere van uw bezoek in mijn woning is mij een genoegzame betaling en ik vraag verlof dit stuk te mogen vernietigen.

En Fugger wierp de schuldbekentenis, die een waarde van een millioen vertegenwoordigde, in den haard, en verbaasd aanschouwde Karel, hoe de vlammen den brief vernielden, hem ontlastend van een zware verplichting.

Ja, zoo kon een koopman van Antwerpen handelen!

Karel V was heerscher over vele steden, maar 't fierst moest hij

wel zijn op haar, die hier aan den oever der zegenende Schelde troonde gelijk een oppermachtige koningin !

En waar handel heerscht, daar bloeien ook kunsten. Die kunstmin straalde den bezoeker tegen uit menig heerlijk gebouw, uit kerken en burgerhuizen; die kunstmin uitte zich in 't optreden van schilders en beeldhouwers, in kleurrijke stoeten van rederijkers, gilden en ambachten. En de Schelde was de bronne van al dezen rijkdom en pracht; de Schelde, de waterbaan van den wereldhandel, de weg, die naar Antwerpen voerde.

A. HANS.

DE SCHELDE VRIJ!

(VERHALEN VAN DE SCHELDE).

LODEWIJK OPDEBEEK — UITGEVER. — ANTWERPEN.

SCHELDE VRIJ

Door A. HANS

L. OPDEBEEK — Uitgever — ANTWERPEN